

Lekcja 7

Mieć czy być?

www.coslychac.pl

Dzisiaj pokłóciłem się z moimi rodzicami. Najpierw z mamą, a potem również z tatą. Poszło o buty. Po prostu powiedziałem, że muszę kupić tenisówki. Mama najpierw się zgodziła i nawet poszła ze mną do sklepu, co już było irytujące, bo przecież potrafię kupić sobie buty, no ale niech jej będzie. A w sklepie tylko popatrzyła na półki i stwierdziła, że nie, że absolutnie mi ich nie kupi, że normalne tenisówki tyle nie kosztują. Ja rozumiem, że te buty są drogie, no ale to przecież vansy! Próbowałem ją przekonać, ale to nic nie dało. Wróciłem do domu wściekły i poszedłem pogadać z tatą, bo myślałem, że mnie zrozumie. Gdzie tam! Usłyszałem pogadankę o tym, że jak zacznę pracować, to sobie będę mógł kupować buty, jakie będę chciał, ale póki oni mnie utrzymują, muszę się dostosować. Zupełnie jakby sam przed tygodniem nie kłócił się z mamą o kupno najnowszej plazmy albo jakby ona nie głądziła o nowym ekspresie do kawy, choć stary jeszcze działa. I gdzie tu sprawiedliwość!

Skomentuj

 @follow

Udostępnij

Porozmawiajmy

1. Co lubisz kupować, a czego nie?
2. Czy zdarzyło ci się kupić coś niepotrzebnego i drogiego jednocześnie? Co to było i dlaczego to kupiłeś/-łaś?
3. Co sądzisz o produktach markowych?
4. Czy zdarzyło ci się żałować tego, co kupiłeś/-łaś? Co wtedy zrobiłeś/-łaś?

Społeczeństwo konsumpcyjne

Sprawdź czy rozumiesz

społeczeństwo / społeczność / społecznik, społeczniczka / społeczny (działacz społeczny, praca społeczna)
konsumpcja / konsumpcyjny model życia / konsumpcjonizm / konsument, konsumentka

I. Proszę przeczytać tekst, a następnie wykonać zamieszczone pod nim zadanie.

Kupujemy rzeczy, których nie potrzebujemy, za pieniądze, których nie mamy, żeby zaimponować ludziom, których nie lubimy. (Will Rogers) W tych ironicznych słowach kryje się gorzka prawda o współczesnym społeczeństwie. Nie da się bowiem ukryć, że jesteśmy społeczeństwem konsumpcyjnym, czyli takim, w którym wyznacznikiem człowieczeństwa stają się posiadane przez nas rzeczy. Jeszcze kilkadziesiąt lat temu konsumpcjonizm był widoczny tylko u najbogatszych ludzi, jednak z biegiem czasu rozpowszechnił się nie tylko wśród klasy średniej, ale nawet w tej najbiedniejszej. To dlatego biegniemy do sklepu kupić najmodniejszą w tym sezonie apaszkę czy najnowszy model smartfona, mimo że te, które kupiliśmy kilka miesięcy wcześniej, wciąż się nie zniszczyły. To dlatego cenimy produkty opatrzone odpowiednim logo, choć oczywiście obecnie musi być ono dyskretne (ten, kto powinien i tak je rozpozna). Współcześni socjologowie nie mają wątpliwości - jako społeczeństwo wolimy „mieć” niż „być”.

Inna sprawa, że Polacy stali się społeczeństwem konsumpcyjnym stosunkowo niedawno. Przez dziesięciolecia nasze zainteresowania skoncentrowane były wokół innych wartości, gdyż dobra materialne były po prostu niedostępne ze względu na panujący ustrój polityczny i sytuację ekonomiczną. Dopiero po upadku socjalizmu zyskaliśmy dostęp do dóbr uznawanych wcześniej za luksusowe, zobaczyliśmy, jak żyją ludzie w Europie Zachodniej i zapragnęliśmy do tych standardów dorównać. W przemianie w społeczeństwo konsumpcyjne „pomogły” nam również wyrastające jak grzyby po deszczu hipermarkety, które kuszą obfitością oferowanych produktów i pozornie niskimi cenami. Do tego wszystkiego dołączyła jeszcze wszechobecna reklama kształtująca nasze potrzeby materialne.

Naukowcy uważają jednak, że jako naród Polacy nie osiągnęli jeszcze satysfakcjonującego poziomu życia, dlatego nasz konsumpcjonizm jest w pewnym stopniu uzasadniony. Twierdzą również, że istnieje granica, po przekroczeniu której następuje przesyt dobrami materialnymi. Ich zdaniem, gdy konsumpcja osiąga zrównoważony poziom, społeczeństwa zwracają się ku innym wartościom. Takie tendencje widać przede wszystkim w krajach Zachodu, ale również w Polsce pojawiają się



już głosy mówiące o świadomych zakupach, ostrzegające przed manipulacjami hipermarketów czy propagujące minimalistyczny styl życia.

Na podstawie: <https://medianarodowe.com/> oraz <https://zdrowie.tvn.pl>

Proszę zaznaczyć, czy poniższe stwierdzenia są P – prawdziwe, czy F - fałszywe.

		P	F
0	Ludzi często nie stać na rzeczy, które kupują.	×	
1	Dla współczesnego człowieka najważniejsze są przedmioty, które posiada.		
2	Obecnie konsumpcjonizm dotyczy ludzi ze wszystkich warstw społecznych.		
3	Ludzie kupują nowe rzeczy dopiero wtedy, gdy stare się zużyją.		
4	Dla dzisiejszych ludzi bardzo ważna jest marka produktu, który nabywają.		
5	Polacy od wieków są społeczeństwem konsumpcyjnym.		
6	Zmiana ustroju wpłynęła na nawyki zakupowe Polaków.		
7	Na postawy konsumpcyjne mają wpływ niskie ceny w hipermarketach.		
8	Reklama podsyca rozwój konsumpcjonizmu.		
9	Naukowcy rozumieją, dlaczego przedmioty materialne są ważne dla Polaków.		
10	Odejście od konsumpcjonizmu jest widoczne tylko w krajach zachodnich.		

II. Proszę przeczytać tekst i znaleźć w nim 14 niepotrzebnych wyrazów

Na czym polega minimalistyczny styl życia

Minimalizm to koncepcja głosząca, że wartościowe **dużenie** życie nie ma wiele wspólnego z ilością rzeczy i pieniędzy, które posiadamy. Jest ono raczej wynikiem głębokiej czarnej refleksji nad tym, na ile nasze proste wybory są samodzielными decyzjami, a na ile efektem wzrastania w danej kulturze czy środowisku naturalnym. Niektórzy porównują stosowanie minimalizmu w życiu jak do rzeźbienia w bezkształtnej bryle, z której drogą eliminacji usuwamy zbędne elementy, tworząc dzieło sztuki.

Według minimalistów gromadzenie świadczy o lęku. Kiedy każdy człowiek gubi się w tym, czego pragnie i kim naprawdę jest, szuka ratunku w rzeczach. Kupowaniem coraz to już nowszych sprzętów, ubrań i gadżetów zagłusza strach przed sobą, przed śmiercią, przed koniecznością wyboru.

Dlatego bycie minimalistą to stale nieustanny proces oczyszczania swojego świata z nadmiaru przedmiotów i bezcelowych działań, których efektem są tylko zmarnowane pieniądze i zyskany czas. To nauczenie się odróżniania tego, co jest rzeczywiście dla nas ważne, od tego, co zdaniem innych powinno być. To uświadomienie sobie, że nasz czas na tej planecie nie jest do końca nieograniczony i najwyższa pora na ustalenie najważniejszych priorytetów.

Wbrew niestusznej opinii, od minimalisty nie oczekuje się wyprzedania cudzego majątku i życia w skromności i ascezie. Chodzi jedynie o wywołanie ulotnej zadumy, czy rzeczy, które posiadamy i sposób, w jaki spędzamy czas, wnoszą coś pozytywnego w nasze życie, czy tylko odciągają uwagę od spraw naprawdę istotnych. Dlatego minimaliści zaczynają od porządkowania domu i usuwania z niego wszystkich częściowo zbędnych przedmiotów. I przekonują, że nawet jeśli minimalistyczny styl życia do nas nie przekonuje, to pozbycie się nadmiaru rzeczy przynajmniej sprawi, że będziemy mieli mniej więcej sprzątaną.

Na podstawie: <https://verdum.pl/minimalizm-w-zyciu-korzysci/>

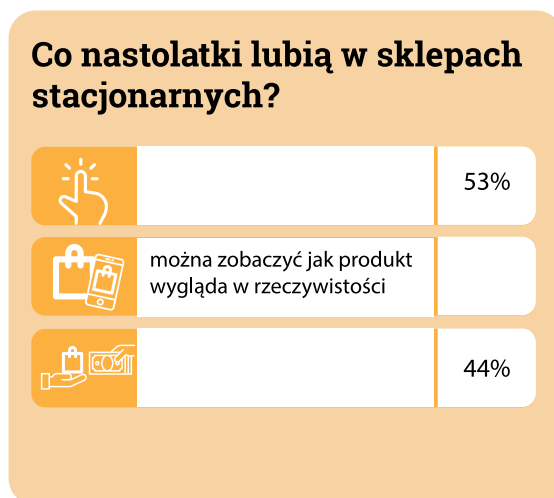
III. Proszę odpowiedzieć na pytania.

1. Czy zgadzasz się z cytatem o społeczeństwie konsumpcyjnym rozpoczynającym tekst? Dlaczego?
2. Jak rozumiesz słowa, że ludzie wolą „mieć” niż „być”? Co dla ciebie jest ważniejsze i dlaczego?
3. Czy, twoim zdaniem, konsumpcjonizm jest zjawiskiem negatywnym czy pozytywnym? Uzasadnij swoją odpowiedź.
4. Co sądzisz o minimalistycznym stylu życia?
5. Pomyśl o swoim pokoju. Jakie przedmioty uważasz za niepotrzebne, a których nie byłbyś/ -abyś w stanie wyrzucić?

IV. Na podstawie zdjęć i rysunków proszę wypowiedzieć się na temat konsumpcyjnego stylu życia.



- I. Proszę dwukrotnie wysłuchać nagrania, a następnie uzupełnić brakujące miejsca w ilustrujących nagranie diagramach.



II. Proszę odpowiedzieć na pytania.

1. Czy masz swoje pieniądze? Skąd je bierzesz?
2. Wymień wady i zalety kupowania w sklepach internetowych.
3. Na co najczęściej wydajesz swoje pieniądze?
4. Na jakie decyzje rodziców o zakupach miałeś/miałaś wpływ?

Dlaczego warto pomagać?

- I. Czytając tekst, podkreśl słowa zgodne z kontekstem.

Czy (zamyśliłeś się, zastanawiałeś się, namyślałeś się)⁰ kiedyś, dlaczego ludzie sobie pomagają? Może często pomagasz innym i jest to dla ciebie czymś tak oczywistym jak oddychanie. A może nie pomagasz nigdy, bo uważasz, że jedna osoba niczego na (lepiej, gorzej, inne)¹ nie zmieni. A może jeszcze inaczej – nie pomagasz, bo inni w ogóle cię nie (przejmują, martwią, obchodzą)².

Tak naprawdę ludzkość rozwinęła się (oprócz, również, wcale)³ dlatego, że ludzie potrafili sobie pomagać. Dlatego wzajemne wspieranie się jest obecne w każdej kulturze, a naukowcy (mówią, przemówią, wymówią)⁴ wręcz, że jest zaprogramowane w naszym mózgu i w naszych genach.

Dlaczego pomagamy? Na podstawowym (egoistycznym tak naprawdę) poziomie pomaganie po prostu budzi w (was, nas, nich)⁵ pozytywne emocje. Sprawia, że czujemy się potrzebni, wartościowi i dobrzy, więc daje nam radość i satysfakcję. Na wyższym poziomie pomaganie staje się (ceną, wartością, wagą)⁶ samą w sobie. Pomagamy, bo tak powinno się robić. Bo pragniemy żyć w świecie, w którym można na siebie (liczyć, polegać, wierzyć)⁷, a ludzie są ogólnie dobrzy. Bo jesteśmy świadomi niesprawiedliwości, które dzieją się wokół nas i chcemy coś zmienić.

Pomaganie jest więc częścią (istnienia, posiadania, bycia)⁸ człowiekiem. Dlatego nie zastanawiaj się, czy warto pomagać, tylko to rób. Nie jest to trudne ani skomplikowane - wystarczy mieć oczy (szeroko, mocno, bardzo)⁹ otwarte i zrobić pierwszy krok: zapytać sąsiadkę, czy nie potrzebuje pomocy przy wniesieniu po schodach zakupów, (dotrzymać, przytrzymać, zatrzymać)¹⁰ drzwi sąsiadowi wprowadzającemu rower, pomóc maluchowi na podwórku zawiązać sznurowadła. To są czynności, które zajmują chwilę, ale niosą pomoc.

Jeśli natomiast masz (niewiele, trochę, mało)¹¹ wolnego czasu, warto spróbować wolontariatu. To nieprawda, że jesteś za młody, że jeszcze nic nie umiesz i że nikomu się nie przydasz. Pomoc wolontariuszy w świetlicach środowiskowych, hospicjach, ośrodkach opieki społecznej czy schroniskach dla zwierząt nie jest (trudną, łatwą, żadną)¹² filozofią, wystarczy mieć dwie ręce i głowę chętną do pomocy. Dla każdego, kto naprawdę chce pomagać, znajdzie się odpowiednie zajęcie.

Poza tym wolontariat jest (szansą, możliwością, okazją)¹³ na zdobycie nowej wiedzy i nowych umiejętności. Pomaganie przy zbiórkach charytatywnych, w hospicjach czy w organizacjach działających na rzecz zwierząt lub środowiska, pozwoli nawiązać ciekawe znajomości z ludźmi wyznającymi podobne (cechy, wartości, umiejętności)¹⁴. Możesz zyskać prawdziwych przyjaciół, a także rozwinąć umiejętności interpersonalne i społeczne, co jest niezwykle przydatne w poszukiwaniu dobrej pracy.

Pracując na rzecz organizacji charytatywnych, schronisk czy placówek medycznych, możesz nauczyć się zawodu pod (nosem, okiem, ręką)¹⁵ profesjonalistów. Wolontariat uczy sprawnej organizacji obowiązków, zarządzania czasem, wystąpień publicznych i pracy zespołowej. Dodatkowo zyskasz umiejętność radzenia sobie w stresujących sytuacjach, staniesz się bardziej odpowiedzialny i opanowany. Takie kompetencje ułatwią znalezienie pracy, dlatego warto (napisać, opisać, wpisać)¹⁶ udział w wolontariacie w cv.

Jeśli więc nie wiesz, co zrobić z wolnym czasem, chcesz rozwijać swoje zainteresowania i czujesz potrzebę pomagania, wolontariat jest (wygodnym, doskonałym, cennym)¹⁷ rozwiązaniem dla ciebie. Poświęcając swój czas dla innych, nie tylko zyskujesz wiele nowych umiejętności, ale przede wszystkim podejmujesz nowe wyzwanie, które przyniesie ci satysfakcję i radość.



II. Na podstawie zdjęć i rysunków proszę wypowiedzieć się na temat pomagania innym.



III. Proszę przeczytać tekst, a następnie uzupełnić zamieszczoną pod nim tabelę, wpisując do niej numer fundacji.

KOMU ZAUFALI POLACY?

Zgodnie z informacjami opublikowanymi przez Ministerstwo Finansów, Polacy przekazali ponad 558 mln złotych w ramach 1% podatku dochodowego z rozliczenia PIT. Komu zaufali?

Fundacja Dzieciom „Zdążyć z pomocą” działa od 1998 roku. Od początku istnienia za cel obrała sobie ratowanie życia dzieci, przywracanie im zdrowia, ale także niesienie pomocy w trudnych warunkach materialnych. W zeszłym roku dostała od Polaków najwięcej pieniędzy. Organizuje ona celową pomoc dla konkretnych chorych dzieci, którym zakłada indywidualne subkonta. Swoim zasięgiem obejmuje ponad 28 tys. dzieci.

Fundacja Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Słoneczko” została powołana w 2004 roku jako organizacja pożytku publicznego niosąca pomoc dzieciom niepełnosprawnym. Jej działalność koncentruje się na pozyskiwaniu środków potrzebnych na rehabilitację, leczenie oraz zakup odpowiedniego sprzętu.

Fundacja Avalon istnieje od 2006 roku. Jej działalność koncentruje się wokół osób niepełnosprawnych (obecnie liczba podopiecznych wynosi 4500). Celem organizacji jest m.in. spełnianie marzeń osób chorych, poprawa jakości ich życia oraz wszelkie działania pozwalające na zwiększenie samodzielności życiowej podopiecznych. I właśnie na realizację tych celów idą pozyskiwane od darczyńców środki.

Caritas to organizacja dobroczynna Konferencji Episkopatu Polski, która została reaktywowana w 1990 roku, a status organizacji pożytku publicznego posiada od 2004 roku. Ma na swoim koncie wiele akcji, dzięki którym pozyskane środki finansowe przeznaczają na wsparcie osobom potrzebującym. Wspomaga bezdomnych, niepełnosprawnych, osoby niedożywione, itp.

Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy powstała, by działać w zakresie ochrony zdrowia i ratowania życia (szczególnie dzieci) oraz prowadzić działania w zakresie profilaktyki zdrowia. Pozyskiwane od darczyńców środki (także w ramach corocznego Finału WOŚP) przeznaczane są m.in. na zakup sprzętu medycznego dla szpitali w całej Polsce.

Polski Czerwony Krzyż to najstarsza, a zarazem największa organizacja humanitarna w Polsce. Jej celem jest zapobieganie ludzkiemu cierpieniu oraz łagodzenie jego skutków. Organizacja pomaga m.in. ofiarom klęsk żywiołowych także poza granicami Polski.

Fundacja TVN „Nie jesteś sam to organizacja, która istnieje od 2001 roku. W związku z tym, że stacja telewizyjna w całości pokrywa koszty prowadzenia fundacji, wszystkie pozyskane od darczyńców środki przekazywane są podopiecznym. Celem organizacji jest niesienie pomocy osobom chorym, a także niepełnosprawnym. Zdobyte pieniądze przeznaczane są m.in. na zakup sprzętu medycznego, ale także na remonty szpitali specjalistycznych.

Fundacja Polsat to jedna z największych organizacji pożytku publicznego. Została powołana 18 lat temu i od początku działalności koncentruje się na niesieniu pomocy chorym dzieciom. Fundacja objęła swoją pomocą ponad 26 tys. małych pacjentów. Pozyskiwane od darczyńców pieniądze przeznacza m.in. na zabiegi, operacje, terapie, rehabilitacje.

Stowarzyszenie Wiosna powstało z myślą o tym, by pomagać innym ludziom nieść wzajemną pomoc. Ma na swoim koncie akcje charytatywne, które opierają się na mechanizmie pośredniczenia. Stowarzyszenie

Na podstawie: <http://informator.zumi.pl/>

samo nie udziela pomocy, jednak udostępnia narzędzia i struktury, dzięki którym wolontariusze i darczyńcy mogą nieść pomoc osobom tego potrzebującym.

Polska Akcja Humanitarna (PAH) to organizacja, która koncentruje się wokół niesienia pomocy humanitarnej, rozwojowej oraz prowadzenia edukacji społeczeństwa. Pozyskane od darczyńców pieniądze pozwalają na prowadzenie akcji m.in. w Syrii, Nepalu, Ukrainie. Ponadto PAH pomaga uzyskać środki przeznaczone na walkę z niedożywieniem dzieci.

		numer fundacji
0	<i>Pomaga przede wszystkim chorym dzieciom.</i>	1, 2, 5, 8
1	Wspiera potrzebujących w innych krajach.	
2	Pomaga szpitalom.	
3	Nie prowadzi bezpośredniej działalności charytatywnej.	
4	Organizuje zbiórkę pieniędzy dla określonej osoby.	
5	Koncentruje się na pomocy medycznej.	
6	Wspiera walkę z niedożywieniem dzieci.	
7	Jej najważniejszym celem jest pomoc osobom niepełnosprawnym.	
8	Pomaga osobom, które straciły dach nad głową.	
9	Polacy wsparli ją najhojniej.	
10	Pomaga osobom chorym, spełniając ich marzenia.	

IV. Proszę wysłuchać nagrania, a następnie wskazać numer akcji charytatywnej, o której jest mowa.

A



B



C

Dobryklik.pl
wspólnie realizujemy cel :)

D

**GÓRA
GROSZA**

Każde drobne moneta może pomóc Twojemu koleśce lub koleżance.

E



F



G



H



I

PODAJ ŁAPĘ!

9-18 stycznia zbiórka dla
schroniska **zabrze**
Przebieki lub Wąsiki 62

19-11 stycznia
akcja **CIACHO!**

Zbiórka: woski i pozostałe kawałki
dla kociąt, specjalistyczne karmy
dla psów, witaminy, siłki, zabawki,
legnica i inne - sprawdził kolekcjoner
sprawdzisz na Facebooku!



FanTech Zebra Miodki

Liczebniki zbiorowe

W języku polskim występuje specjalna kategoria liczebników – liczebniki zbiorowe.

2	<i>dwoje (oboje)</i>
3	<i>troje</i>
4	<i>czworo</i>
5	<i>pięcioro</i>
6	<i>sześcioro</i>
7	<i>siedmioro</i>
8	<i>ośmioro</i>
9	<i>dziewięcioro</i>
10	<i>dziesięcioro</i>

11	<i>jedenaścioro</i>
12	<i>dwanaścioro</i>
13	<i>trzynaścioro</i>
14	<i>czternaścioro</i>
15	<i>piętnaścioro</i>
16	<i>szesnaścioro</i>
17	<i>siedemnaścioro</i>
18	<i>osiemnaścioro</i>
19	<i>dziewiętnaścioro</i>

20	<i>dwadzieścioro</i>
30	<i>trzydzieścioro</i>
40	<i>czterdzieścioro</i>
50	<i>pięćdziesięcioro</i>
60	<i>sześćdziesięcioro</i>
70	<i>siedemdziesięcioro</i>
80	<i>osiemdziesięcioro</i>
90	<i>dziewięćdziesięcioro</i>

Liczebniki zbiorowe występują z następującymi grupami rzeczowników:

- a) z rzeczownikami oznaczającymi niedorośle osoby lub małe zwierzęta, które w M. l.p. kończą się na -ę, np.: niemowlę - **troje niemowląt**, żrebię - **czworo żrebiąt**, kurczę - **dziesięcioro kurcząt**

Uwaga! Nazwy niedorośliwych istot niezakończonych na -ę łączą się z liczebnikami głównymi, np.: żrebak - **dwa żrebaki**, kurczątka - **trzy kurczątka**

- b) z rzeczownikiem *dziecko*, np.: **dwoje, sześcioro, piętnaścioro dzieci**

- c) z rzeczownikami, które występują tylko w liczbie mnogiej, np.: **troje drzwi, ośmioro skrzypiec**

- d) z rzeczownikami oznaczającymi osoby obu płci, np.: **czworo ludzi, siedmioro studentów**

- e) z rzeczownikami *oczy, uszy, ręce*, np.: **dwoje oczu, dwoje uszu, dwoje rąk** (także *dwie ręce*)

Odmiana liczebników zbiorowych

mianownik <i>kto? co?</i>	<i>dwoje dzieci</i>	<i>pięcioro szczeniąt</i>
dopełniacz <i>kogo? czego?</i>	<i>dwojga dzieci</i>	<i>pięciorga szczeniąt</i>
celownik <i>komu? czemu?</i>	<i>dwojgu dzieciom</i>	<i>pięciorgu szczeniętom</i>
biernik <i>kogo? co?</i>	<i>dwoje dzieci</i>	<i>pięcioro szczeniąt</i>
narzędnik (z) <i>kim? (z) czym?</i>	<i>dwojgiem dzieci</i>	<i>pięciorgiem szczeniąt</i>
miejscownik (o) <i>kim? (o) czym?</i>	<i>dwojgu dzieciach</i>	<i>pięciorgu szczeniętach</i>
wołacz (o!)	<i>dwoje dzieci!</i>	<i>pięcioro szczeniąt!</i>

Analogiczną odmianę mają zaimki występujące w formie zbiorowej takie, jak:

- ***kilkoro, kilkanaścioro,***

- ***oboje***

Uwaga! Kiedy rzeczownik z liczebnikiem zbiorowym pełni funkcję podmiotu, orzeczenie jest wyrażone czasownikiem w trzeciej osobie liczby pojedynczej, np.:

- ***Dzieci biegają w parku. Pięcioro dzieci biega w parku***

- ***Dzieci biegały w parku. Pięcioro dzieci biegało w parku.***

- ***Dzieci będą biegały w parku. Pięcioro dzieci będzie biegało w parku.***

I. Proszę uzupełnić zdania liczebnikiem zbiorowym podanym w nawiasie.

Przykład: W koszyku leżą kocięta. (6)

W koszyku leży sześcioro kociąt.

1. Po parku biegają dzieci. (3)

.....

2. Do tego pokoju prowadzą drzwi. (2)

.....

3. Nagrodę zdobyli aktorzy. (7)

.....

4. Po stawie pływają kaczęta. (14)

.....

5. Do kina poszli przyjaciele. (8)

.....

6. Babcia kupiła prosię. (5)

.....

7. Na zebranie przyszli rodzice. (17)

.....

8. Na wycieczkę pojechali uczniowie. (39)

.....

9. Na koncercie grali muzycy. (10)

.....

10. Na scenę weszli laureaci. (kilkanaście)

.....

II. Proszę uzupełnić zdania liczebnikiem zbiorowym i wyrazem podanym w nawiasach.

Przykład: Dostaliśmy od babci czworo szczeniąt (4, szczenię)

1. Profesor umówił się na spotkanie z (7, student)

2. W tym hipermarkecie klientów obsługuje (26, sprzedawca)

3. W nocy do kurnika wpadł lis i zagryzł (11, kurczę)

4. W naszym gospodarstwie urodziło się (8 prosię)

5. W te wakacje zaginęło w górach (19, turysta)

6. Przewodniczący jury gorąco dziękował (6, laureat)

7. Poskarżyłem się (12, znajomy) na nieuprzejmego sprzedawcę.

8. Adam napisał podanie do (3, urzędnik)

9. Nauczyciel obiecał (15, uczeń) pomoc w rozwiązywaniu zadań z matematyki.

10. Dominika napisała wypracowanie o (2, niemowlę)

III. Proszę uzupełnić tekst odpowiednią formą liczebnika zbiorowego i wyrazu podanego w nawiasach.

Przykład: Dostaliśmy od babci czworo szczeniąt (4, szczenię)

Do mojej klasy chodzi¹ (29, uczeń)¹. (17)²
.....² z nich otrzymuje dobre stopnie, (8)³
.....³ takie sobie, a (4)⁴
⁴ uczy się po prostu fatalnie. Na szczęście dla
⁵ (kilkoro, nauczyciel) nie stanowi to żadnego problemu. Niestety, pani od matematyki uważa, iż nawet tym⁶ (4, nieuk) można pomóc. Dlatego katuje całą klasę mnóstwem zadań, których nikomu nie chce się rozwiązywać. Nie mówię tu oczywiście o⁷ (3, kujon), którzy zawsze muszą być we wszystkim najlepsi. Podobnie jest też z⁸ (6, sportowiec), bo oni potrzebują dobrych ocen, aby móc startować w zawodach. Ale reszta klasy matmy bardzo nie lubi. Dlatego właśnie pani od matematyki widzi na lekcjach zwykle⁹ (9, uczeń)⁹.

IV. Proszę uzupełnić podany tekst odpowiednią formą wyrazów podanych w nawiasach – liczebniki proszę napisać słowami.

Przykład: Na wycieczkę pojechało dwudziestu uczniów (20 + uczeń) z dwojgiem opiekunów (2 + opiekun – oni i one).

Nasza szkoła bierze udział w różnych akcjach charytatywnych. Zimą¹ (31 + wolontariusz – oni i one)¹ organizuje zbiórkę darów w ramach akcji Szlachetna Paczka oraz Pomóż Dzieciom Przetrwać Zimę. Przez cały rok szkolny wszyscy uczniowie, a jest ich² (428) zbierają plastikowe nakrętki dla Hospicjum im. Małego Księcia w Lublinie. Natomiast niedawno³ (3 + przyjaciel – oni i one) z klasy II A zorganizowało wyjazd do Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt w Lublinie. Oczywiście nie udali się tam z pustymi rękami. Pojechali z⁴ (74 + opakowanie) suchej karmy,⁵ (33 + koc) oraz⁶ (19 + kosmetyk) przeznaczonymi do pielęgnacji zwierząt. Na miejscu naszych uczniów szczególnie poruszył widok⁷ (12 + szczeniąt), które zostały porzucone w lesie. Z zachwytem przyglądali się także⁸ (kilkanaście + papuga)⁸ i⁹ (2+ cielak)⁹, których widok wszystkich zaskoczył. Po powrocie uczniowie opowiadali jeszcze o¹⁰ (9 + kocię)¹⁰ i¹¹ (kilka + wąż)¹¹, które zrobiły na nich szczególne wrażenie. Co ciekawe, aż¹² (15 + podopieczny - oni i one) schroniska znalazło dzięki tej wizycie nowy dom!

Kącik literacki



Stefan Żeromski (1864-1925) - polski prozaik, dramaturg i publicysta. Jest twórcą literatury społecznie zaangażowanej i z tego powodu nazywano go „sumieniem polskiej literatury” i „sumieniem narodu”. Był prezesem Związku Zawodowego Pisarzy Polskich, uczestniczył też w zakładaniu Akademii Literatury, Straży Piśmiennictwa Polskiego oraz Pen Clubu. Najbardziej znana w jego twórczości jest wizja „szklanych domów”, czyli przedstawienie w *Przedwiośniu* Polski jako kraju idealnego, czego symbolem mają być domy ze szkła.

Ludzie bezdomni - wydana w 1900 r. powieść S. Żeromskiego. Jej głównym bohaterem jest młody lekarz Tomasz Judym. Pochodzi z biednej rodziny, ale udaje mu się zdobyć wykształcenie i wysoką pozycję społeczną. Angażuje się w pomaganie ludziom biednym. Poniższy fragment przedstawia scenę rozstania Tomasza Judyma z dziewczyną, w której jest zakochany - Joanną Podborską.

I. Proszę połączyć wyrazy z ich wyjaśnieniem.

- | | | |
|--------------------------|-------|--|
| 0 motłoch, hołota | | A szeroka droga wiejska |
| 1 furmanka, bryka, powóz | | B dokuczliwe, powtarzające się zjawisko |
| 2 gościniec | | C grupa społeczna wyróżniająca się bogactwem, przywilejami, specjalnością zawodową |
| 3 dorobkiewicz | | D pogardliwie o ludziach biednych |
| 4 kasta | | E mieszanina minerałów stanowiąca rudę cynku |
| 5 galman | | F pojazdy konne |
| 6 zmory | | G pogardliwie o kimś, kto zarobił dużo pieniędzy, niekoniecznie uczciwą pracą |

II. Proszę przeczytać fragment powieści z podziałem na role – narratora, Tomasza Judyma i Joasi Podborskiej.

— Widzisz... Ja jestem z motłochu, z ostatniej hołoty. Ty nie możesz mieć wyobrażenia, jaki jest motłoch. Nie możesz nawet objąć tego dalekim przecuciem, co leży w jego sercu. Jesteś z innej kasty... Kto sam z tego pochodzi, kto przeżył wszystko, wie wszystko... Tu ludzie w trzydziestym roku życia umierają, bo już są starcami. Dzieci ich — to idioci.

— Ale cóż to ma do nas?

— Przecie to ja jestem za to wszystko odpowiedzialny! Ja jestem!

— Ty... odpowiedzialny?

— Tak! Jestem odpowiedzialny przed moim duchem, który we mnie krzyczy: nie pozwalam! Jeżeli tego nie zrobię ja, lekarz, to któż to uczyni? Tego nikt...

— Tylko ty jeden?

— Otrzymałem wszystko, co potrzeba... Muszę to oddać, com wziął. Ten dług przeklęty... Nie mogę mieć ani ojca, ani matki, ani żony, ani jednej rzeczy, którą bym przycisnął do serca z miłością, dopóki z oblicza ziemi nie znikną te podłe zmyry. Muszę wyrzec się szczęścia. Muszę być sam jeden. Żeby obok mnie nikt nie był, nikt mię nie trzymał!

Joasia stanęła w miejscu. Powieki jej były spuszczone, twarz martwa. Nozdrza chwytały powietrze. Z ust padło krótkie słowo:

— Ja cię nie wstrzymam...

Były to wyrazy ciche i oblane krwią wstydu. Zdawało się, że z żył, gdy to mówiła, krew rozpalona wytryśnie.

Judym odrzekł:

— Ty mię nie wstrzymasz, ale ja sam nie będę mógł odejść. Zakiełkuje we mnie przyschłe nasienie dorobkiewicza. Ja siebie znam. A zresztą... nie ma już co mówić...

Wzdrygnęła się, jakby ją to słowo w tył pchnęło. Szli obok siebie w milczeniu, daleko, daleko...

Ciągnęły obok nich furmanki z rudą galmanu, przeróżne bryki, powozy... Szło dużo ludzi... Nie widzieli tego wszystkiego. Gościńiec zaprowadził ich do lasu. Tam usiedli pod drzewem.

Joasia uczuła, że ramię Judyma wsparło się o jej ramię, widziała jego głowę zwieszoną na piersi. Nie była w stanie poruszyć ręką. Siedziała jakby w twardy sen pogrążona, kiedy wypijamy morze boleści, nie mając siły wydać jednego westchnienia.

W pewnej chwili Judym usłyszał jej płacz samotny, jedyny, płacz przed obliczem Boga.

Nie dźwignął głowy.

O jakiejś godzinie usłyszał jej głos cichy z głębi łez:

— Szczęść ci, Boże.

Nie mógł odpowiedzieć sam za siebie, ale jakiś głos obcy, tak jakby Dajmonion, o którym pisał przed śmiercią Korzecki, wymówił z głębi jego serca:

— Daj, Panie Boże.

Joasia wstała.

Przez chwilę widział z pod bezwładnych, ciężkich, obwisłych powiek jej twarz bolesną. Była, jak maska pośmiertna z gipsu.

Za chwilę stracił ją z oczu.

Odeszła szosą w stronę miasta, w stronę dworca kolei...

III. Proszę odpowiedzieć na pytania.

1. Dlaczego Tomasz Judym rezygnuje z osobistego szczęścia?
2. Jak jego decyzję przyjmuje Joasia?
3. Jak myślisz, czy pomocy innym ludziom nie da się pogodzić z życiem rodzinnym?
4. Czy twoim zdaniem Tomasz Judym podjął dobrą decyzję?

Komu bije dzwon

I. Proszę wysłuchać nagrania i uzupełnić luki w tekście piosenki.

Komu bije dzwon

Słowa: Kazik Staszewski

Muzyka: Kult

Wykonanie: Kult

Znowu dzisiaj⁰ widzę zachód słońca

Znowu¹ doczekać końca

Mniej² mieli, ilu ich było

Wielu, nawet³ nie liczyłem

Codzienne⁴ swoje zbieram

Kres podróży⁵ dnia

Być czy mieć? – takie dwa pytania

Bliżej ku⁶ posiadania

Nie mam potrzeby⁷ wiele wiedzieć

Nie mam potrzeby wiedzieć zbyt wiele

Gdy⁸ skończy się jak myślałem

.....⁹ mnie do ziemi, stąd przyjechałem

Bim-bom, bam-bim-bom

Skąd wiedzieć wszystko, komu bije dzwon (4x)

Więc głowa do góry, gdy¹⁰ wstaje rano

Od tego są nogi, by¹¹ na nich

We dni, czy gorsze, czy lepsze

.....¹² jest ostatni, który nie pierwszy

Brzdęk,¹³ czara pełna goryczy

.....¹⁴ kropel już nie policzę

Który dzień¹⁵ ten dzień ostatni

Byłem czy miałem? – dwie¹⁶

Nie mam potrzeby (...)

Tak, bim-bom, bam-bim-bom

Skąd wiedzieć wszystko, komu bije dzwon (4x)

Wypracowanie to po prostu dłuższa wypowiedź pisemna na określony temat. W zasadzie każda długa wypowiedź pisemna wymagana w szkole może zostać nazwana wypracowaniem (a nie na przykład opisem czy charakterystyką). Często jednak wypracowanie ma charakter otwarty i wymaga snucia rozważań filozoficznych, etycznych lub estetycznych, a także przywołania własnych refleksji i opinii na dany temat. Mówimy wtedy o pisaniu eseju szkolnego.

Wypracowanie musi być spójne i logiczne, poprawne pod względem języka, stylu, ortografii i interpunkcji oraz zgodne z tematem. Szkolne prace pisemne często związane są z tekstami literackimi, dlatego wypracowanie musi być także poprawne pod względem merytorycznym (czyli nie może zawierać błędów rzeczowych - informacji niezgodnych z danym utworem).

Poza tym wypracowanie musi posiadać jasną kompozycję, zawierającą:

- wstęp - w którym pojawi się krótkie wprowadzenie do tematu,
- rozwinięcie - które jest najważniejszą częścią wypracowania i zawiera szczegółowe omówienie tematu,
- zakończenie - w którym dokonujemy zwięzłego podsumowania.

Pisząc wypracowanie, zawsze warto najpierw dokładnie przeanalizować temat (zwłaszcza, jeśli mamy kilka tematów do wyboru), a następnie napisać plan swojej wypowiedzi, ponieważ pozwoli nam to na uporządkowanie myśli i ułożenie właściwej kompozycji pracy. Plan pozwoli także na uniknięcie dygresji (czyli pisania nie na temat) oraz tzw. lania wody (czyli pisania o niczym).

- I. Proszę ułożyć plan wypracowania na temat: „Bohaterowie literaccy, którzy są dla mnie wzorem.”**
- II. Proszę podzielić się na 4-osobowe grupy i w nich porównać napisane przez siebie plany wypracowania z zadaniem I. Następnie proszę wyjaśnić klasie, które postaci literackie w waszej grupie się powtarzają, a które nie. Następnie wspólnie przygotujcie ranking bohaterów ważnych dla waszej klasy.**
- III. Na podstawie materiału zgromadzonego podczas wykonywania zadania 1. i 2. proszę samodzielnie napisać wypracowanie na temat: „Bohaterowie literaccy, którzy są dla mnie wzorem.”**



Projekt

Proszę podzielić się na 4-osobowe grupy i zaplanować akcję wolontariacką możliwą do przeprowadzenia w waszej szkole. Proszę określić cel akcji, sposób jej przeprowadzenia, potrzebne materiały itp. Każda grupa zaprezentuje swój pomysł klasie. Po omówieniu wszystkich pomysłów proszę wybrać jeden z nich i wspólnie go zrealizować.